

**Nr 664**

Av fröken Stenberg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till Svenska turistrasikförbundet.

(Lika lydande med motion nr 747 i Andra kammaren)

I 1964 års turistrasikutrednings betänkande »Turistrasiken i Sverige» föreslogs att en inrikesavdelning skulle skapas inom Svenska turistrasikförbundet (STTF) med uppgifter inom områdena för allmän samordning, information och utbildning. Detta förslag tillstyrktes i princip av remissinstanserna. Något direkt ställningstagande till utredningens förslag har dock ej skett från Kungl. Maj:ts sida. Men medel till en inrikesavdelning inom STTF har sedan budgetåret 1965/66 anvisats under tionde huvudtiteln. För innevarande budgetår disponerar STTF sålunda 150 000 kronor för denna verksamhet, som hittills har måst betraktas som en försöksverksamhet.

Med hänvisning bl. a. till gjorda erfarenheter och till det ökande behovet av en centralt samordnande inrikesavdelning inom STTF yrkar förbundet i sina petita för budgetåret 1969/70 om ett anslag om 315 000 kronor för ifrågakvarande verksamhet. Departementschefen tillstyrker emellertid icke något anslag för detta speciella ändamål utan hänvisar dels till att främjande av resande till turistmålen i Sverige redan ligger inom ramen för vad Turistrasikförbundets stadgar föreskriver, dels till att medelsökningen för STTF för nästkommande budgetår uppgår till 385 000 kronor. Departementschefen avser sålunda att verksamheten inom inrikesavdelningen skall finansieras inom ramen för totalanslaget till STTF. Enligt uppgifter från STTF tas emellertid ökningen i anspråk för täckande av automatiska kostnadsökningar, för de ökade hyreskostnaderna i Sverigehuset och för inkomstbortfall som förbundet måste räkna med under verksamhetsåret 1969/70, varför följden av departementschefens ställningstagande måste bli att försöksverksamheten vid den speciella inrikesavdelningen inskränks i betydande omfattning. En utveckling som vi finner synnerligen beklaglig.

Enligt vår mening talar nämligen starka skäl för att verksamheten vid inrikesavdelningen utvecklas ytterligare i stället för att inskränkas. Det är sålunda inte endast fråga om angelägenheten av att söka bryta den negativa trenden i turistbalansen — från ett underskott av 587 miljoner år 1965 till prognoserade 1 225 miljoner för år 1969 — som medför att den fortsatta förbättringen av sjöfartsnettot inte uppväger den fortsatta försäm-

ringen i turistnettot, utan också om att tillfredsställa de med kommunala och landstingsmedel arbetande lokala och regionala turistorganisationernas behov av rådgivning i praktiska frågor, som rör bl. a. organisation och marknadsföring. Därtill kommer att lagen den 1 juli 1968 om rätt för kommunerna att — då så är påkallat för att främja turistnäringen — vidta åtgärder för att uppföra och driva turistanläggningar ökar behovet av en central rådgivningsinstans i marknadsfrågor. Kommunförbundet kommer nämligen endast att svara för rådgivning till kommunen i frågor som avser investeringar i turistanläggningar, lönsamhetskalkyler etc.

I STTF:s skrivelse till Kungl. Maj:t den 9 oktober 1968 anföres i ovan nämnda sammanhang bl. a. följande:

Kommunförbundet, som i STTF:s styrelse är representerad av verkställande direktören, har meddelat STTF att förbundet kommer att snarast etablera expertis för kommunerna i frågor som rör investeringar samt kostnads- och lönsamhetskalkyler. Däremot har kommunförbundet för sin del inga planer på eller möjligheter till att ta på sig en central rådgivningsuppgift i frågor som rör marknadsföringen. Man understryker, att kommunförbundet i det sammanhanget betraktar sig som en av de många intressenter som grupperar sig kring STTF i frågor som kräver samordnade åtgärder inom turistsektorn. Kommunförbundet betraktar därvid STTF, med den organisation som nu byggs upp och med den expertis som kommer att knytas till förbundet, som den centrala instans vilken bör handlägga frågor som rör marknadsföringen av turistsverige.

STTF anför vidare i nämnda skrivelse, att de organisationer som i hög grad verkar inom inrikesturismens ram, d. v. s. RESO, Svenska turistförbundet, Skid- och friluftsförbundet samt de tre motororganisationerna, alla är organisationer som i första hand har till uppgift att ge service till de egna medlemmarna och därför inte har möjligheter att centralt agera t. ex. i marknadsföringsfrågor för intressenter utanför den egna organisationen. Men samtliga dessa organisationer är representerade i STTF och skapar därigenom en bred bas för förbundets verksamhet i hithörande frågor.

Vi finner också att de uppgifter som i 1964 års turisttrafikutredning skisserades för en till STTF knuten inrikesavdelning kan sägas utgöra marknadsföringsåtgärder. Det innebär, enligt vår mening, att inrikesavdelningen inom STTF spelar en central roll för den totala inrikesturismen i landet: för kommuner, landsting, organisationer och andra intressenter.

Den snabba expansionen av inrikesturismen i fråga om antal regionalt anställda, anslag från kommuner och landsting, investeringar i turistangägenheter av kommuner och enskilda ställen också ökade krav på inrikesavdelningen inom STTF. Enligt uppgift har bidragen till de regionala turistorganisationerna från landsting och kommuner ökat väsentligt sedan 1964 års turisttrafikutredning. Följande sammanställning ger en uppfattning om ökningens omfattning:

1964 års turistutredning			1968
Bidrag	landsting	750 000	2 290 000
	kommuner	1 200 000	1 960 000
		<hr/> 1 950 000	<hr/> 4 250 000
<i>Antal anställda</i>	<i>1964</i>		<i>1968</i>
Året om heltid	63		97
	deltid	10	7
Säsong	heltid	96	194
	deltid	22	—

Den sammanlagda driftstaten för 1968 omfattar drygt 7 miljoner kronor. Motsvarande siffra för 1964 var 2 795 000 kronor.

Utvecklingen av investeringsverksamheten inom turistnäringen visar samma snabba ökning. Tyvärr är det endast möjligt att genom vissa exempel få en uppfattning om trenden och expansionens omfattning. En sammanställning över de anläggningar till vilka bidrag från AMS utgått visar följande siffror:

År	Totalt	AMS-medel
1967	22 840 750	11 720 347
1966	24 684 500	10 869 900
1965	9 038 900	4 805 400
1964	8 557 700	5 007 700
1963	6 547 736	3 499 825
1962	3 902 300	2 759 700
	<hr/> 75 571 886	<hr/> 38 662 872

Tabellen visar att de totala investeringskostnaderna för turist- och fritidsanläggningar för dessa år uppgår till drygt 75 miljoner, varav över hälften bekostades med AMS-medel. Investeringsökningen från ca 4 miljoner år 1962 till ca 23 miljoner år 1966 visar också i vilken takt expansionen sker. Man torde kunna utgå ifrån att tendensen i den investeringsverksamhet som skett utan statliga bidrag varit i stort sett likartad.

Ett annat mått på den starka utvecklingen av inrikesturismen erhålles också i den utredning som presenterades i början av september »Turism- och fritidsutredningen i Gävleborgs län år 1968». På 200 sidor redovisas en ambitiös resursinventering och en omfattande marknadsundersökning (3 500 intervjuer). Utifrån detta underlag har man formulerat ett förslag till målsättning för marknadsföring av länets fritidsresurser under i första hand en tioårsperiod. Man räknar sålunda med

att under tioårsperioden investera 70 miljoner i konkret angivna anläggningar,  
att tredubbla turistomsättningen i länet från 50 till 150 miljoner kronor om året (räknat i dagens penningvärde),  
att genom det ökade skatteunderlaget öka skatteinkomsterna för kommunerna med ca 4,7 miljoner och för landstinget med ca 2,6 miljoner kronor,  
att 2 000 nya servicegrundande arbetstillfällen uppstår under perioden,  
att sysselsättning skapas för 135 arbetare per år genom själva byggandet av de anläggningar tioårsprogrammet anger samt  
att möjligheterna till fortsatt livskraft, serviceunderlag och sysselsättning skapas i avfolkningsbygderna.

Utredningen, som väckt berättigad uppmärksamhet, visar enligt vår mening klart den expansiva trenden inom inrikesturismen. Man torde också kunna räkna med att flera utredningar och målsättningar liknande den som skett inom Gävleborgs län kommer att utföras av andra län inom den närmaste framtiden.

Gävleborgsutredningens seriösa karaktär synes på ett otvetydigt sätt bl. a. klarlägga inrikesturismens roll som alternativ till utlandsresandet, dess sysselskapande effekt och dess betydelse för bygder som tidigare betraktats som avfolkningsbygder. Förste byråingenjör Carsten Carlberg, statens planverk, uttalar sig om utredningen enligt följande:

Vi är imponerade av initiativet och studerar utredningen med stort intresse. Speciellt viktigt tycker vi det är att marknadsundersökningssidan kommit in ordentligt. Om det är något man länge har drömt om så är det marknadsundersökningar som är anpassade till administrativa planeringsområden.

Generaldirektör Valfrid Paulsson, statens naturvårdsverk, säger:

Det här är gjort precis på det sätt som vi gärna vill att man skall göra på andra ställen. Gävleborg är det första län som har en samlad plan av det här slaget. Genom att man på ett lyckat sätt kopplat naturvårdsfrågorna med turismen får man på samma gång en markanvändningsplan. Vi kommer att arbeta för att andra län följer Gävleborgs exempel.

Mot bakgrunden av vad som i motionen anförts om inrikesturismens betydelse, om dess expansiva utveckling, om dess roll för sysselsättningen, om angelägenheten av att den negativa trenden i turistbalansen bryts m. m. är det — enligt vår mening — önskvärt att inrikesavdelningen inom STTF ges möjligheter till bl. a. rådgivnings- och samordningsverksamhet i en omfattning som svarar mot marknadens krav. Detta förutsätter en medelsanvisning, utöver den av Kungl. Maj:t föreslagna, om 315 000 kronor i enlighet med vad som äskats i STTF:s petita.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställas,  
att riksdagen måtte besluta att till Bidrag till Svenska  
turisttrafikförbundet för budgetåret 1969/70 anvisa ett med  
315 000 kr. förhöjt anslag av 4 385 000 kr.

Stockholm den 27 januari 1969

*Gunvor Stenberg (m)*

*Johan A. Olsson (cp)*

*Joel Sörenson (fp)*

---

**Nr 665**

Av herr **Strandberg**, om försäljning till allmänheten av aktier i  
**LKAB**.

(Lika lydande med motion nr 749 i Andra kammaren)

Stockholm den 28 januari 1969

*Bertil Strandberg (m)*

---